

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b-1/20
1000 Skopje
North Macedonia
T. + 389 2 3214 700

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի (Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԿ կանոնագիրք) և էթիկայի համապատասխան պահանջների, որոնք կիրառելի են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում, և կատարել ենք էթիկայի գծով մեր այլ պարտականությունները՝ էթիկայի նշված պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 23-ի վրա, որտեղ ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ որոշ ենթակայանների վերակառուցման կապիտալ ծախսերի փոխհատուցվող գումարի որոշման վերաբերյալ Ընկերության գնահատումը:

Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այս հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Ընկերության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության

պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Եզրակացություն իրավական այլ պահանջներին համապատասխանելու վերաբերյալ

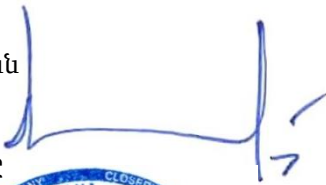
Ընկերությունը պետք է բավարարի ֆինանսական հաշվետվության 12 ծանոթագրությունում ներկայացված միջազգային կազմակերպությունների հետ կնքված վարկային պայմանագրերի համաձայն վերջիններիս կողմից ֆինանսավորվող վարկային ծրագրերի համար ստացված գումարների նպատակային օգտագործման ապահովման պահանջները, ինչպես նաև 12 ծանոթագրությունում նկարագրված վարկային պայմանագրերի պայմանները:

Մեր կարծիքով, ընկերությունը բավարարել է վերոնշյալ պայմանները 2022թ. հունվարի 1-ից մինչև 2022թ. դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակաշրջանում, բացառությամբ պարտքային ծառայության ծածկույթի գործակցի համապատասխանության, որը հավասար է 1.02-ի, մինչդեռ վարկային պայմանագրի դրույթներով այն պետք է լիներ 1.1-ից ոչ պակաս:

Սուզանա Ստավրիկի
Գործընկեր
Գրանթ Թորնթոն ՍՊԸ

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն
Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

Նարինե Աճեմյան, FCCA
Աուդիտի պատասխանատու
Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

30 հունիսի 2023թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
<i>Ակտիվներ</i>			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	108,234,877	103,966,535
Ոչ նյութական ակտիվներ		65,039	74,682
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	5	-	697,765
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ	6	5,717,050	7,735,557
		<u>114,016,966</u>	<u>112,474,539</u>
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	7	1,932,594	1,779,754
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	2,034,097	738,569
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ակտիվներ		-	212,777
Ժամկետային ավանդներ	9	3,850,633	7,056,973
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	7,460,287	6,610,758
		<u>15,277,611</u>	<u>16,398,831</u>
		<u>129,294,577</u>	<u>128,873,370</u>
Ընդամենը ակտիվներ			

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
	Ծանոթ.		
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>	11		
Բաժնետիրական կապիտալ		10,622,571	10,632,315
Էմիսիոն վնաս		(659,433)	(649,475)
Պահուստային կապիտալ		1,154,838	573,793
Կուտակված շահույթ		29,079,774	14,303,909
		<u>40,197,750</u>	<u>24,860,542</u>
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	5	44,941	-
Երկարաժամկետ վարկեր և փոխառություններ	12	76,633,499	95,918,486
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	13	842,209	776,790
		<u>77,520,649</u>	<u>96,695,276</u>
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Երկարաժամկետ վարկերի և փոխառությունների ընթացիկ մաս	12	2,847,334	3,134,859
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	8,728,844	4,182,693
		<u>11,576,178</u>	<u>7,317,552</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>129,294,577</u>	<u>128,873,370</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. հունիսի 30-ին:

Կարեն Հովհաննիսյան

Գլխավոր տնօրենի ժամանակավոր
պաշտոնակատար

Գևորգ Մուրադյան

Գլխավոր տնօրենի տեղակալ-գլխավոր
հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պլևոք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների
բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 54-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ
մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Ծանոթ.	2022թ.	2021թ.
		դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	15	11,474,509	3,133,110
Վաճառքի ինքնարժեք	16	(9,048,909)	(4,744,150)
Համախառն շահույթ/(վնաս)		2,425,600	(1,611,040)
Այլ եկամուտ	17	1,230,753	1,276,534
Վարչական և ընդհանուր ծախսեր	18	(1,039,754)	(1,150,759)
Այլ ծախսեր	19	(268,539)	(668,746)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ/(վնաս)		2,348,060	(2,154,011)
Ֆինանսական եկամուտ	20	1,451,183	2,170,298
Ֆինանսական ծախսեր		(1,464,585)	(1,228,927)
Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ	21	19,581,640	12,899,842
Շահույթ մինչև հարկերը		21,916,298	11,687,202
Շահութահարկի գծով ծախս	22	(742,706)	(66,308)
Տարվա շահույթ		21,173,592	11,620,894
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		21,173,592	11,620,894

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 54-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն վնաս	Պահուստային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ մնացորդ	10,840,639	(63,800)	573,793	3,911,373	15,262,005
Տարվա շահույթ	-	-	-	11,620,894	11,620,894
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	11,620,894	11,620,894
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,234,507	-	-	(1,228,358)	6,149
Բաժնետոմսերի հետգնում	(1,442,831)	(585,675)	-	-	(2,028,506)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	(208,324)	(585,675)	-	(1,228,358)	(2,022,357)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,632,315	(649,475)	573,793	14,303,909	24,860,542
Տարվա շահույթ	-	-	-	21,173,592	21,173,592
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	21,173,592	21,173,592
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	(5,816,682)	(5,816,682)
Բաժնետոմսերի հետգնում	(9,744)	(9,958)	-	-	(19,702)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	(9,744)	(9,958)	-	(5,816,682)	(5,836,384)
Փոխանցում պահուստային կապիտալ	-	-	581,045	(581,045)	-
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,622,571	(659,433)	1,154,838	29,079,774	40,197,750

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 54-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ <i>ճշգրտումներ</i>	21,173,592	11,620,894
Մաշվածություն, ամորտիզացիա և արժեզրկում	3,358,202	3,312,661
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս	235,125	11,222
Ֆինանսական ծախսեր	1,464,585	1,228,927
Ֆինանսական եկամուտ	(1,451,183)	(2,170,298)
Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների վաճառքից օգուտ	-	(1,254,123)
Շնորհներից եկամուտ	(6,953)	(702)
Շահութահարկի գծով ծախս	742,706	66,308
Փոխարժեքային տարբերությունից գուտ օգուտ	(19,581,640)	(12,899,842)
<i>Գործառնական շահույթ/(վնաս) նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	<u>5,934,434</u>	<u>(84,953)</u>
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(1,318,391)	1,166,417
Պաշարների փոփոխություն	(152,840)	300,177
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	890,853	554,360
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ</i>	<u>5,354,056</u>	<u>1,936,001</u>
Վճարված շահութահարկ	-	(771,642)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ</i>	<u>5,354,056</u>	<u>1,164,359</u>

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումների գծով վճարներ	(4,927,742)	(3,648,886)
Հիմնական միջոցների օտարումից մուտքեր	-	1,785,033
Փոխառությունների մարում	-	7,906
Ժամկետային ավանդների (ներդրում)/մարում	3,076,576	(1,487,269)
Ստացված տոկոսային եկամուտ	1,243,509	1,506,284
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(607,657)</i>	<i>(1,836,932)</i>
Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Շնորհներից մուտքեր	72,372	111,100
Բաժնետոմսերի ետգնումից ելքեր	(15)	(2,003,661)
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	1,289,875	3,697,731
Վարկերի և փոխառությունների մարումներ	(1,819,580)	(2,511,779)
Վճարված տոկոսներ	(3,418,892)	(3,140,790)
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(3,876,240)</i>	<i>(3,847,399)</i>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդների զուտ աճ/(նվազում)	870,159	(4,519,972)
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(20,630)	(24,258)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդներ տարվա սկզբում	6,610,758	11,154,988
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մնացորդներ տարվա վերջում	7,460,287	6,610,758

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 13-ից մինչև 54-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (Ընկերություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության՝ 1998թ. հունիսի 27-ի թիվ 450 որոշման հիման վրա «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» դուստր ձեռնարկությունը «Հայէներգո» պետական փակ բաժնետիրական ընկերության վերակազմավորման ճանապարհով և հանդիսանում է վերջինիս իրավահաջորդը: Ընկերությունը որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն է գրանցվել 1998թ. օգոստոսի 21-ին:

Ընկերությունը գործում է 1999թ. հունիսի 18-ին Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության կողմից թողարկված «Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման մասին» թիվ 0006 լիցենզիայի համաձայն:

Ընկերության բաժնեմասերի 100% պատկանում է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությանը, ի դեմս ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը Հայաստանում տեղակայված էլեկտրական ցանցերի մրջոցով էլեկտրաէներգիայի հաղորդումն է հայաստանյան և արտասահմանյան սպառողներին:

Ընկերությունն ունի 5 տեղամասեր.

- Արևմտյան տեղամաս
- Գորիսի տեղամաս,
- Զանգեզուրի տեղամաս,
- Հարավային տեղամաս
- Հյուսիսարևելյան տեղամաս:

Ընկերությունն ունի նաև ՀՀ Լոռու մարզում տեղակայված 2.64 մվտ հզորությամբ ցանցային հողմաէլեկտրակայան:

Ընկերության գործունեությունը՝ այդ թվում սակագների քաղաքականությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից:

Ընկերությունն արդեն հաջողությամբ իրականացրել և ներկայումս էլ իրականացնում է շինարարական և վերականգնման մի շարք աշխատանքներ՝ նախատեսված Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության և միջազգային ֆինանսական հաստատությունների ու բանկերի կողմից ֆինանսավորվող ներդրումային ու շնորհային ծրագրերով:

Ընկերության աշխատակիցների միջին թվաքանակը 2022թ. կազմել է 572 մարդ (2021թ.՝ 602 մարդ):

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Զորավար Անդրանիկի 1:

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն:

Իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Սա վերաբերում է ոչ միայն անհատներին, այլ նաև ձեռնարկություններին, որոնք հիմնադրվել և իրենց գործունեությունը ծավալել են այդ երկրներում: Դա հանգեցրեց հայկական շուկա արտարժույթի ներհոսքի ավելացմանը, ինչի հետևանքով հայկական դրամը զգալի արժևորվեց ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ:

Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ապագա ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (եթե այլ բան նշված չէ), քանի որ, դեկլարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 23-ում:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) և ՀՀՄՍԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., էական ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
<i>ՖՀՄՍ 3</i>	<i>Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ)</i>
<i>ՀՀՄՍ 16</i>	<i>Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)</i>
<i>ՀՀՄՍ 37</i>	<i>Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)</i>
<i>ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16</i>	<i>2018-2021թ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)</i>

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Ընկերության կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՄ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՖՀՄՄ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ կովենանտների հետ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի կողմից հրապարակված փոխարժեքը. 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 393.57 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 420.06 ՀՀ դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմում էր 480.14 ՀՀ դրամ, 1 եվրոն՝ 542.61 ՀՀ դրամ): Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման, և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցիչ հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն

պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Շենքեր և շինություններ	- 30-50 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	- 30-50 տարի
Մեքենաներ և սարքավորումներ	- 5-20 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	- 5-20 տարի
Տնտեսական գույք և այլ	- 5-10 տարի

Քանի որ հողի համար հնարավոր չէ որոշել վերջավոր օգտակար ծառայության ժամկետ, համապատասխան հաշվեկշռային արժեքը չի ամորտիզացվում:

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում կամ ավելացվում է այլ ակտիվի սկզբնական արժեքին՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը ներկայացված է ստորև.

Լիցենզիաներ և արտոնագրեր	- 5 տարի
Համակարգչային ծրագրեր	- 5-10 տարի

3.4 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գուտ գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ:

3.5 Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման

կամ ծառայությունների մատուցման ընթացքում օգտագործելու համար: Պահեստամասերը, վթարային սարքավորումները և օժանդակ սարքավորումները նույնպես ճանաչվում են որպես պաշար, եթե դրանք չեն համապատասխանում հիմնական միջոցների սահմանմանը:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք (ԱՄԱԵ) մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Ընկերությունը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՄ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքի միջոցով:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Ընկերության՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական ծախսերում, ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որն արտացոլվում է այլ ծախսերում: Ընկերության ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 24.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով)։

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ։

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը։ Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում։ Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Ընկերության դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերի մեծամասնությունը և ժամկետային ավանդները։

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»։ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են առևտրային դեբիտորական պարտքերը, ժամկետային ավանդները և մնացորդները դրամարկդում և բանկերում։

Պարտքային կորուստների ճանաչումը այլևս կախված չէ Ընկերության՝ պարտքային կորուստը բնորոշող իրադարձության սկզբնական բացահայտումից։ Փոխարենը, պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Ընկերությունը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված գանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա։

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և
- ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»)։

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ։

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար։ Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով։

Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը հաշվառում է առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը՝ օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Ընկերությունն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Ընկերությունը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 25 (բ)-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը և փոխառությունները, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 24.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նումինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նումինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.7 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և կարճաժամկետ բանկային ավանդները:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են

կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով:

3.8 Սեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Բաժնետիրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է թողարկված բաժնետոմսերի նոմինալ արժեքը:

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելված: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնեմասերի թողարկման հետ, նվազեցվում է էմիսիոն եկամտից շահութահարկի գծով եկամուտը հանելուց հետո:

Էմիսիոն վնասը հետգնված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի և փոխանցված հատուցման արժեքի բացասական տարբերությունն է:

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Սեփականատերերի հետ բոլոր գործարքները առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.9 Փոխառության ծախսումներ

Փոխառության ծախսումները, որոնք անմիջականորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, Ընկերության կողմից կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս: Ընկերությունը այլ փոխառության ծախսումները ճանաչում է որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք կատարվել են: Ընկերությունը սկսում է կապիտալացնել փոխառության ծախսումները որպես որակավորվող ակտիվի արժեքի մաս՝ մեկնարկի ամսաթվին, երբ Ընկերությունն առաջին անգամ բավարարում է հետևյալ բոլոր պայմանները. ակտիվի համար կատարում է ծախսեր, կրում է փոխառության ծախսումներ, ձեռնարկում է այն աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են՝ ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար:

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները բացառապես փոխառում է որակավորվող ակտիվ ձեռք բերելու նպատակով, փոխառության ծախսումների գումարը, որը ենթակա է այդ ակտիվի վրա կապիտալացման, Ընկերությունը որոշում է որպես փոխառության փաստացի ծախսումներ, որոնք առաջանում են այդ փոխառությունից տվյալ ժամանակաշրջանում՝ հանած այդ փոխառու միջոցների ժամանակավոր ներդրումից ստացվող ցանկացած եկամուտ:

Այնքանով, որքանով Ընկերությունը միջոցները փոխառում է ընդհանուր նպատակներով և օգտագործում է որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով, Ընկերությունը կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումների գումարը որոշում է՝ այդ ակտիվի գծով ծախսերի նկատմամբ կիրառելով կապիտալացման դրույքը: Կապիտալացման դրույքը տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերության չմարված փոխառություններին վերաբերող փոխառության ծախսումների միջին կշռված մեծությունն է, բացառությամբ այն փոխառությունների, որոնք բացառապես կատարվել են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերման նպատակով:

Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը կասեցվում է այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, որի ժամանակ Ընկերությունը դադարեցնում է որակավորվող ակտիվների վրա կատարվող աշխատանքները: Փոխառության ծախսումների կապիտալացումը դադարեցվում է, երբ էական բոլոր աշխատանքները, որոնք անհրաժեշտ են որակավորվող ակտիվը օգտագործման կամ վաճառքի նախատեսված վիճակի բերելու համար, ավարտված են:

3.10 Շնորհներ

Շնորհը չի ճանաչվում, քանի դեռ չկա հիմնավորված երաշխիք, որ Ընկերությունը կատարելու է դրան կից բոլոր պայմանները, և որ շնորհը ստացվելու է:

Շնորհները, որոնց հիմնական պայմանը Ընկերության կողմից ոչ ընթացիկ ակտիվներ գնելը, կառուցելը կամ այլ կերպ ձեռք բերելն է, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես հետաձգված եկամուտ և սիստեմատիկորեն փոխանցվում են շահույթ կամ վնաս՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Այլ շնորհները ճանաչվում են սիստեմատիկ հիմունքով եկամուտ այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում դրանք փոխհատուցում են համապատասխան ծախսումները, որոնց համար դրանք ստացվել են: Շնորհը, որը հատկացվում է Ընկերությանը՝ ի հատուցում արդեն կրած ծախսերի կամ վնասների, կամ որպես շտապ ֆինանսական օգնություն՝ առանց հետագա համապատասխան ծախսումներ կրելու, ճանաչվում է որպես եկամուտ այն հաշվետու ժամանակաշրջանում, երբ դառնում է ստացման ենթակա:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.12 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական շահույթի, ո՛չ էլ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.13 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները:

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանը մատուցում են ծառայություններ, Ընկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղչված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղչված գումարը, Ընկերությունը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքներն ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ

կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.14 Հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը հիմնականում առաջանում է էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններից: Ընկերությունն ունի նաև էլեկտրաէներգիայի արտադրություն և վաճառք:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Ընկերությունն առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը
- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունները բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Ընկերությունը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքը կամ ծառայությունը:

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից հասույթ

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից հասույթը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ ամսական ակտի հիման վրա, որը պարունակում է փաստացի հաղորդված էլեկտրաէներգիայի քանակները՝ համաձայն առկա պայմանագրային դրույթների: Ամսական ակտը պատրաստվում է էլեկտրաէներգիայի սպառման ամսական ամփոփ հաշվետվության հիման վրա (ներառում է ծավալներ):

Էլեկտրաէներգիայի վաճառքից հասույթ

Արտադրված էլեկտրաէներգիայի վաճառքից հասույթը ճանաչվում է, երբ վերահսկումը փոխանցվում է գնորդին: Վերահսկումը հիմնականում փոխանցվում է, երբ հոսանքը հաղորդվում է հաճախորդին: Վերահսկողության փոխանցման պահը որոշելու համար նման դեպքերում չի պահանջվում բարդ դատողություն: Երբ հոսանքը հաղորդվել է համաձայնեցված վայր, ապա դրանից հետո Ընկերությունը այլևս չունի հսկողության իրավունք, սովորաբար ձեռք է բերում վճարման ստացման իրավունք և չի պահպանում ծառայության հետ կապված նշանակալի ռիսկեր կամ հատույցներ:

Ընկերությունը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես հաճախորդներից ստացված կանխավճարներ: Նման ձևով, եթե Ընկերությունը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Ընկերությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային

ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Տոկոսային եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը գեղջում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Հոդ	Շենքեր, շինություններ և կառուցվածք- ներ	Փոխանցող հարմարանք ներ	Մեքենաներ և սարքավորում- ներ	Տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադր ատնտեսա կան գույք և այլն	Անավարտ շինարարույթ- յուն	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>								
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,630,476	8,576,080	68,222,111	59,554,428	1,274,579	2,340,569	53,553,733	195,151,976
Ավելացում	26,044	192,972	195,332	47,463	43,658	33,767	13,076,189	13,615,425
Օտարում	-	(23,533)	(18,097)	(182)	(13,665)	(363)	(6,207)	(62,047)
Փոխանցում պաշարների	-	-	-	16,651	-	-	-	16,651
Ներքին շարժ	-	881,233	440,013	3,842,805	-	196,024	(5,360,075)	-
Փոխանցում վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից	-	-	-	-	87,450	9,381	-	96,831
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,656,520	9,626,752	68,839,359	63,461,165	1,392,022	2,579,378	61,263,640	208,818,836
Ավելացում	23,137	1,479,487	614,766	4,033,793	-	169,961	1,530,882	7,852,026
Օտարում	-	(105,566)	(29,512)	(264,639)	-	(5,168)	(196,155)	(601,040)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,679,657	11,000,673	69,424,613	67,230,319	1,392,022	2,744,171	62,598,367	216,069,822
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>								
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	5,952,378	47,696,685	42,902,525	674,718	1,707,161	-	98,933,467
Տարվա հաշվարկ	-	266,669	978,587	1,804,817	113,449	110,535	-	3,274,057
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(23,532)	(16,654)	(182)	(10,160)	(297)	-	(50,825)
Փոխանցում վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից	-	-	-	-	16,880	3,431	-	20,311
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6,195,515	48,658,618	44,707,160	794,887	1,820,830	-	102,177,010

Տարվա հաշվարկ	-	267,736	994,949	1,878,576	94,197	113,805	-	3,349,263
Օտարման հետևանքով դուրսգրում	-	(105,292)	(28,438)	(227,886)	-	(4,299)	-	(365,915)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6,357,959	49,625,129	46,357,850	889,084	1,930,336	-	105,160,358
<i>Կուտակված արժեզրկում</i>								
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	7,342	109,639	1,901,795	1,820	14,845	613,926	2,649,367
Արժեզրկում	-	1,267	-	22,935	-	1,722	-	25,924
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	8,609	109,639	1,924,730	1,820	16,567	613,926	2,675,291
Արժեզրկման հակադարձում	-	(187)	-	-	-	(517)	-	(704)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	8,422	109,639	1,924,730	1,820	16,050	613,926	2,674,587
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,656,520	3,422,628	20,071,102	16,829,275	595,315	741,981	60,649,714	103,966,535
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,679,657	4,634,292	19,689,845	18,947,739	501,118	797,785	61,984,441	108,234,877

Անավարտ շինարարություն

Անավարտ շինարարությունն իրենից ներկայացնում է միջազգային ֆինանսական հաստատությունների և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ֆինանսավորվող էներգահամակարգի վերականգնման ծրագրերի շրջանակներում կատարված շինարարական աշխատանքների արժեքը:

Անավարտ շինարարության մեջ ներառված են «Իրան Հայաստան 400կվ երրորդ էլեկտրահաղորդման գծի և համապատասխան ենթակայանի կառուցման» ծրագրի շրջանակներում օդային գծի և «Նորավան» ենթակայանի կառուցման ծախսումները՝ 52,858,081 հազար դրամ (31 դեկտեմբեր 2021թ.՝ 49,584,045 հազար դրամ) գումարով: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կանխատեսվում է, որ կկազմի 106,847 հազար եվրո և նախատեսվում է այն ավարտին հասցնել 2023թ. վերջին:

Ընթացիկ տարվա ավելացումները ներառում են 3,752,734 հազար դրամ «Լիճք» 220/110/35 ենթակայանի վերակառուցման աշխատանքները, որն Ընկերությունն իրականացրել է սեփական միջոցներով: Նախագծի ընդհանուր արժեքն է՝ 10,629,120 ԱՄՆ դոլար: Շինարարությունն իրականացնում է «Կասկադ էներգո» ՍՊԸ-ն և նախատեսվում է այն ավարտել 2023թ.-ին:

Անավարտ շինարարությունը ներառում է նաև 6,281,644 հազար դրամ, որը վերաբերում է Շինուհայր և Ագարակ-2 ենթակայանների վերակառուցմանը: Շինարարական աշխատանքներն իրականացրել էր չինական կապալառու Liaoning-Efacec Electrical Equipment Co.LTD ընկերությունը՝ 2016թ. մայիսին կնքված պայմանագրի համաձայն: 2019թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը չինական կապալառուի հետ միակողմանի լուծել է շինարարական պայմանագիրը: Միակողմանի դադարեցման հիմքը կապալառուի պայմանագիրը շարունակաբար չկատարելը, ինչպես նաև ժամկետների խախտումն էր, ինչն ազդում էր շինարարական աշխատանքների ժամանակին ավարտվելու վրա: Արդյունքում, վերակառուցման աշխատանքները չէին ավարտվել:

Ընթացիկ տարում Ընկերությունը որոշել է սեփական միջոցներով ավարտին հասցնել Շինուհայր և Ագարակ-2 ենթակայանների վերակառուցման ծրագիրը և կնքել է «Կասկադ էներգո» ՍՊԸ-ի հետ կապալի պայմանագիր: Նախատեսվում է, որ վերակառուցման աշխատանքները համապատասխանաբար կկազմեն՝ 1,135,500 ԱՄՆ դոլար և 5,255,000 ԱՄՆ դոլար Ագարակ-2 և Շինուհայր ենթակայանների համար և կավարտեն 2023-2024թթ.-ին:

Անավարտ շինարարության մնացած մասը հիմնականում վերաբերվում է Հայաստան-Վրաստան հաղորդակցման գծի և համապատասխան ենթակայանի, Զովունի, Արարատ-2, Չարենցավան -3 ենթակայանների վերակառուցման նախագծման, մատակարարման և տեղակայման աշխատանքներին՝ 3,320,682 հազար դրամ:

Հիմնական միջոցների ավելացումները ներառում է 2,014,157 հազար դրամի կապիտալացված փոխառության ծախսումներ (2021թ.՝ 1,923,153 հազար դրամ):

Մաշվածության գծով ծախսը բաշխվել է հետևյալ հոդվածներին.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառքի ինքնարժեք	3,282,178	3,182,837
Վարչական ծախսեր	67,085	91,220
	<u>3,349,263</u>	<u>3,274,057</u>

Գրավադրումներ

Վարկերը և փոխառությունները ապահովելու նպատակով Ընկերությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գրավադրել է 31,950,247 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեք ունեցող հիմնական միջոցներ (2021թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 33,795,234 հազար դրամ):

5 Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ

	2022թ.	2021թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	697,765	764,073
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված ծախս	(742,706)	(66,308)
Տարեվերջի մնացորդ	<u>(44,941)</u>	<u>697,765</u>

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ

	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	367,343	(342,230)	25,113
Ակտիվների վերաբերող շնորհներ	26,065	(1,042)	25,023
Փոխանցվող հարկային վնաս	1,848,484	(125,687)	1,722,797
Պաշարներ	10,959	(19)	10,940
	<u>2,252,851</u>	<u>(468,978)</u>	<u>1,783,873</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	1,077,719	362,377	1,440,096
Վարկեր և փոխառություններ	477,367	(88,649)	388,718
	<u>1,555,086</u>	<u>273,728</u>	<u>1,828,814</u>
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	<u>697,765</u>	<u>(742,706)</u>	<u>(44,941)</u>

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2021թ.
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	6,197	(6,197)	-
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,030,102	(1,662,759)	367,343
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	3,194	(3,194)	-
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	26,017	48	26,065
Փոխանցվող հարկային վնաս	-	1,848,484	1,848,484
Պաշարներ	11,214	(255)	10,959
	<u>2,076,724</u>	<u>176,127</u>	<u>2,252,851</u>
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	793,627	284,092	1,077,719
Վարկեր և փոխառություններ	519,024	(41,657)	477,367
	<u>1,312,651</u>	<u>242,435</u>	<u>1,555,086</u>
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ	<u>764,073</u>	<u>(66,308)</u>	<u>697,765</u>

6 Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման համար կանխավճարներ	4,869,326	6,887,833
Վարկերի գծով կանխավճարներ	847,525	847,525
Այլ	199	199
	<u>5,717,050</u>	<u>7,735,557</u>

7 Պաշարներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահեստամասեր	381,998	327,594
Շինանյութ	224,338	238,208
Նյութեր	909,365	832,110
Այլ	416,893	381,842
	<u>1,932,594</u>	<u>1,779,754</u>

8 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայությունից դեբիտորական պարտքեր	1,488,110	341,442
Այլ դեբիտորական պարտքեր	64,902	50,397
	<u>1,553,012</u>	<u>391,839</u>
<i>Ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Ապրանքների և ծառայությունների գծով կանխավճարներ	45,133	45,285
Կանխավճարված հարկեր	430,439	297,662
Այլ	5,513	3,783
	<u>2,034,097</u>	<u>738,569</u>

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի զուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների վաճառքից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 40 օր (2021թ.՝ 40 օր): Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

25 (բ) ծանոթագրությունում ներկայացված են պարտքային ռիսկի վերաբերյալ բացահայտումները:

Տե՛ս ծանոթագրություն 25 (ա)՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

9 Ժամկետային ավանդներ

Ժամկետային ավանդները տեղական բանկերում պահվում են տարեկան միջին 9.8% տոկոսադրույքով:

Տե՛ս ծանոթագրություն 25 (ա)՝ ժամկետային ավանդների արժույթների բացահայտման համար:

10 Դրամական միջոցներ և դրանք համարժեքներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	2,293	528
Բանկային հաշիվներ	308,327	206,238
Կարճաժամկետ ավանդներ՝ դասակարգված որպես դրամական միջոցների համարժեք	7,149,667	6,403,992
	<u>7,460,287</u>	<u>6,610,758</u>

Տե՛ս ծանոթագրություն 25՝ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների արժույթների բացահայտման համար:

11 Կապիտալ և պահուստներ

11.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետոմսերի քանակը, եթե այլ բան նշված չէ	Սովորական բաժնետոմսեր 2022թ.	Սովորական բաժնետոմսեր 2021թ.
Հայտարարված բաժնետոմսեր		
Սովորական բաժնետոմսերի քանակը, յուրաքանչյուրը՝ 18,919.75 դրամ (2021թ.՝ 16,736.2 դրամ)	561,969	647,736
Տարվա ընթացքում մարված	(515)	(86,092)
Տարվա ընթացքում թողարկված	-	325
Սովորական բաժնետոմսերի քանակը, յուրաքանչյուրը՝ 18,919.75 դրամ (2021թ.՝ 18,919.75 դրամ)	561,454	561,969

Ընկերությունն ունի սովորական բաժնետոմսերի մեկ դաս, որը հաստատուն եկամտի նկատմամբ իրավունք չունի: Բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և վճարված:

Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերը պատկանում են Հայաստանի Հանրապետությանը և կառավարվում են ՀՀ կառավարության և նրա լիազորված անձ՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի կողմից:

2022թ. ընթացքում Ընկերության բաժնետերը որոշում է ընդունել, որոնցով նվազել է Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը 9,744 հազար դրամով՝ 515 հատ բաժնետոմս մարելու միջոցով (2021թ. ընթացքում՝ նվազել է 1,442,831 հազար դրամով՝ 86,092 հատ մարելու միջոցով և ավելացել 6,149 հազար դրամով՝ 325 հատ բաժնետոմս թողարկելու միջոցով):

11.2 Էմիսիոն վնաս

Էմիսիոն եկամուտն առաջանում է, երբ Ընկերության սեփական կապիտալի գործիքներն ավելի բարձր արժեքով են թողարկվում, քան բաժնետոմսերի անվանական արժեքն է:

Էմիսիոն վնասը հետգնված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի և փոխանցված հատուցման արժեքի բացասական տարբերությունն է:

11.3 Պահուստային կապիտալ

Համաձայն «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի և Ընկերության կանոնադրության՝ Ընկերությունը պարտավոր է թողարկված բաժնետիրական կապիտալի առավելագույնը 15%-ի չափով պահուստ ստեղծել: Պահուստային կապիտալին կուտակված շահույթից կատարվում են հատկացումներ: Պահուստային կապիտալի նպատակն է ապագա կորուստների ծածկումը:

12 Վարկեր և փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ապահովված վարկեր ՀՀ ֆինանսների նախարարությունից	2,844,267	3,129,054	43,819,965	55,351,202
Ապահովված այլ վարկեր	3,067	5,805	32,813,534	40,567,284
	<u>2,847,334</u>	<u>3,134,859</u>	<u>76,633,499</u>	<u>95,918,486</u>

Հայաստանի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարությունից վարկերը ներառում են.

Ֆինանսավորող կառույց	Պայմանագրի գումարը (արժույթով)		Մարման տարի	Պայմանագրային տոկոսադրույք	Արդյունավետ տոկոսադրույք	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսավորվող ծրագիր
	Արժույթ							
Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	34,065,585	ԱՄՆ դոլար	2036	RR+1%	4.49%	12,157,854	15,851,530	Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2036	RR+1%	4.07%	3,318,258	3,546,126	Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	36,000,000	ԱՄՆ դոլար	2039	RR+1%	4.41%	9,518,983	11,189,995	Լրացուցիչ ֆինանսավորում-Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2039	RR+1%	4.45%	1,023,766	958,019	Լրացուցիչ ֆինանսավորում-Էլեկտրաէներգիայի մատակարարման հուսալիություն
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-Վերակառուցման և Ջարգացման Միջազգային Բանկ	23,194,486	ԱՄՆ դոլար	2039	RR	4.50%	4,295,704	5,153,410	Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավում
Ֆինանսների նախարարությունից Համաֆինանսավորում-	Տվյալներ չկան	ՀՀ դրամ	2039	RR	3.82%	1,304,428	1,285,059	Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավում

Վերակառուցման և
Զարգացման Միջազգային
Բանկ

Ասիական զարգացման
բանկ

13,988,153

ՀՓԻ

2039

3.14%

3.12%

3,592,776

4,888,839

Էլեկտրաէներգիայի
հաղորդման ցանցի
վերականգնում

Ֆինանսների
նախարարությունից
Համաֆինանսավորում-
Ասիական Զարգացման
Բանկ

Տվյալներ
չկան

ՀՀ դրամ

2039

3.14%

3.13%

989,619

1,049,599

Էլեկտրաէներգիայի
հաղորդման ցանցի
վերականգնում

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

10,200,000

Եվրո

2054

0.75%

4.17%

476,718

615,798

Կովկասյան
Էլեկտրահաղորդման ցանց I

Ֆինանսների
նախարարությունից
Համաֆինանսավորում-
Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

Տվյալներ
չկան

ՀՀ դրամ

2054

0.75%

0.75%

244,082

244,081

Կովկասյան
Էլեկտրահաղորդման ցանց I

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

83,000,000

Եվրո

2030

1.80%

1.80%

-

-

Կովկասյան
Էլեկտրահաղորդման ցանց
III

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

7,300,000

Եվրո

2049

0.75%

0.75%

2,666,541

3,573,630

Գյումրի II ենթակայանի
վերականգնում

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

7,300,000

Եվրո

2024

2.76%

6.69%

369,064

780,219

Գյումրի II ենթակայանի
վերականգնում

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

14,060,000

Եվրո

2038

0.75%

0.72%

3,270,678

4,488,952

Հոսանքահաղորդիչ
համակարգի վերականգնում

Գերմանիայի Զարգացման
Վարկերի Բանկ

75,000,000

Եվրո

2029

1.85%

1.85%

-

-

Կովկասյան
Էլեկտրահաղորդման ցանց I

Համաշխարհային Բանկ

19,600,000

ԱՄՆ
դոլար

2033

0.50%

0.50%

3,435,761

4,572,551

Էլեկտրահաղորդում և
բաշխիչ համակարգեր

Ֆինանսների
նախարարություն

8,988,290

ԱՄՆ
դոլար

2022

0.50%

0.49%

-

282,448

Օժանդակություն
Էներգահամակարգին

Եվրոպական ներդրումային Բանկ	10,000,000	Եվրո	Վարկի օգտագոր ծման պահից 4- 20 տարվա ընթացքո ւմ	Հաստատուն կամ լրդացող/սահմ անվում է վարկի օգտագործման պահից ԵՆԲ կողմից	-	-	-	Կովկասյան Էլեկտրահաղորդման ցանց I
						<u>46,664,232</u>	<u>58,480,256</u>	

Այլ վարկերը ներառում են՝

Ֆինանսավորող կառույց	Պայմանագրի գումարը (արժույթով)	Ար- ժույթ	Մարման տարի	Պայմանագրայ ին տոկոսադրույք	Արդյունավետ տոկոսադրույք	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ֆինանսավորվող ծրագիր
Իրանի Արտահանման և Զարգացման Բանկ	86,447,915	Եվրո	2028	4.00%	5.67%	26,364,099	32,738,445	Իրան-Հայաստան 400կվ երրորդ Էլեկտրահաղորդման գիծ և համապատասխան ենակայանի շինարարություն
Մանիր Ինթերնեյշնլ ՖԶԷ	20,399,324	Եվրո	2025	3.00%	5.50%	6,447,646	7,823,984	Իրան-Հայաստան 400կվ երրորդ Էլեկտրահաղորդման գիծ և համապատասխան ենակայանի շինարարություն
Հայաստանի Վերականգնվող Էներգետիկայի և Էներգախնայողության Հիմնադրամ	77,500,000	ՀՀ դրամ	2024	0.00%	0.00%	4,856	10,660	Էներգախնայողության ծրագիր
						<u>32,816,601</u>	<u>40,573,089</u>	
						<u>79,480,833</u>	<u>99,053,345</u>	

Անցում նոր բազային դրույքաչափերին

2022թ. հունվարի 1-ին՝ 2021թ. հուլիսի 22-ին հաստատված անցումային ժամանակացույցին համաձայն՝ Համաշխարհային Բանկն անցում է կատարել Լոնդոնյան Միջբանկային Առաջարկի տոկոսադրույքի (LIBOR) նոր բազային դրույքաչափերին: Անցումային պայմանների և ժամկետի մասին Համաշխարհային Բանկը ծանուցումով տեղեկացրել է ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը 2022թ. հունվարի 13-ին թվագրված նամակում:

Արդյունքում Ընկերության ԱՄՆ դոլարի հիմքով լողացող տոկոսադրույքով վարկերի նկատմամբ 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվեց կիրառվել SOFR տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը կիրառել է SOFR-ի փոփոխությունը՝ օգտագործելով ՖՀՄՍ 9-ի *Գործնական նպատակահարմարություն*-ը, որը թույլ է տալիս փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը առաջընթաց՝ վերանայելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Նոր դրույքաչափին անցման արդյունքում վարկերի արդյունավետ տոկոսադրույքների փոփոխություն տեղի չի ունեցել և ընթացիկ տարում Ընկերությունը լրացուցիչ ֆինանսական ազդեցություն այդ փոփոխությունից չի կրել:

Վարկային պայմանագրերով սահմանված պայմաններ

Ասիական Զարգացման Բանկի վարկային համաձայնագրում ամրագրված վարկային կովենանտներ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության և Ասիական Զարգացման Բանկի միջև 2014թ. սեպտեմբերի 5-ին կնքված «Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ցանցի վերակառուցում» ծրագրի N 3150-ARM վարկային համաձայնագրի «Ժամանակացույց 5»-ի ֆինանսական ցուցիչների 4-րդ հոդվածում ամրագրված ֆինանսական ցուցանիշների թույլատրելի սահմանների ապահովման պայմանի Ընկերությունը պետք է ապահովի հետևյալ գործակիցները՝

- պարտքային ծառայության ծածկման գործակից՝ ոչ պակաս, քան 1.1,
- ինքնաֆինանսավորման գործակից՝ ոչ պակաս, քան 20%

Տարվա ընթացքում Ընկերությունը չի ապահովել վերոնշյալ գործակիցներից մեկը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար հաշվարկված գործակիցները հետևյալն են.

- պարտքային ծառայության ծածկման գործակից՝ 1.02,
- ինքնաֆինանսավորման գործակից՝ 140%:

Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի վարկային պայմանագրերում ամրագրված վարկային կովենանտներ

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի միջև վարկային համաձայնագրերի, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսների նախարարության և Ընկերության միջև ստորագրված ենթավարկային համաձայնագրերի դրույթների, Ընկերությունը չի կարող կուտակել նոր պարտքեր, քանի դեռ Ընկերության եկամուտների և ծախսերի հիմնավորված կանխատեսումները ցույց չեն տա, որ յուրաքանչյուր տարվա համար Ընկերության կողմից կանխատեսված զուտ եկամուտները առնվազն 1.2 անգամ գերազանցում են այդ տարվա ընթացքում բոլոր պարտքերի (ներառյալ նոր պարտքերը) սպասարկման համար անհրաժեշտ միջոցներին:

13 Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	776,790	666,392
Տարվա ընթացքում ստացված	72,372	111,100
Ճանաչված շահույթում կամ վնասում	(6,953)	(702)
Տարեվերջի մնացորդ	842,209	776,790

Ակտիվներին վերաբերող շնորհների մնացորդը ներառում է հետևյալ գործընկերների կողմից տրամադրված գումարները.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հարևանության ներդրումային ծրագիր (ՀՆԾ)	343,504	343,505
Գերմանիայի Զարգացման Վարկերի Բանկ	355,171	282,799
Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկ	139,088	145,338
Այլ	4,446	5,148
	842,209	776,790

Ընկերությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից շնորհներ է ստացել՝ էներգահամակարգի վերականգնման և բարելավման ծրագրերի իրականացման շրջանակներում:

14 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Շահաբաժինների գծով պարտավորություն	5,816,682	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով կրեդիտորական պարտքեր	1,404,811	2,513,191
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	1,366,733	652,132
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	134,213	190,895
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	5,019	114,319
Ստացված կանխավճարներ	1,379	1,903
Պահուստներ	-	710,244
Այլ	7	9
	8,728,844	4,182,693

2019թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը չինական կապալառու Liaoning-Efacec Electrical Equipment Co.LTD-ի հետ միակողմանի լուծել էր շինարարական պայմանագիրը, որը կնքվել էր Շինուհայր և Ագարակ 2 ենթակայանները վերակառուցելու համար: Միակողմանի դադարեցման հիմքը կապալառուի պայմանագիրը շարունակաբար չկատարելը, ինչպես նաև ժամկետների խախտումն էր: Արդյունքում, վերակառուցման աշխատանքները չէին ավարտվել և Ընկերությունը չէր մարել պարտավորությունները կապալառուի հանդեպ: Ընթացիկ տարում Ընկերությունը դուրս է գրել 1,467,069 հազար դրամի չինական ընկերության հետ կապված պարտավորությունների մնացորդները, քանի որ լրացել էր միջազգային արբիտրաժ դիմելու հայցային վաղեմության ժամկետը:

Տե՛ս ծանոթագրություն 25-ը՝ առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

15 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ժամանակի ընթացքում ճանաչված հասույթ</i>		
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններ Հայաստանի Հանրապետությունում	9,787,250	2,747,474
Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման ծառայություններ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում	1,652,875	345,897
	<u>11,440,125</u>	<u>3,093,371</u>
<i>Ժամանակի մեջ ինչ-որ պահի ճանաչված հասույթ</i>		
Արտադրված էներգիայի վաճառք	34,384	39,739
	<u>11,474,509</u>	<u>3,133,110</u>

Էլեկտրաէներգիայի հաղորդման և շուկայում վաճառքի սակագները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից:

Հասույթի աճը համադրելի ժամանակաշրջանի համեմատությամբ պայմանավորված է սակագնի 280% աճով:

2020-2023թթ. ընթացքում էլեկտրաէներգիայի հաղորդման համար գործել են հետևյալ սակագները (առանց ԱԱՀ):

Գործող ժամանակաշրջան	դրամ/կՎտժ
01.02.2022 – 31.01.2023	1.4573
01.02.2021 – 31.01.2022	0.3832
01.02.2020 – 31.01.2021	1.1513

Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 29 դեկտեմբերի 2021թ. N 475Ա որոշման համաձայն՝ Ընկերության սակագնի հաշվարկում ներառվել է նաև էլեկտրաէներգիայի թույլատրելի կորստի մեծությունը՝ հաղորդման ցանց մուտք գործող էլեկտրաէներգիայի նկատմամբ՝ 2022թ փետրվարի 1-ից՝ 1,59%:

16 Վաճառքի ինքնարժեք

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Մաշվածության և ամորտիզացիայի ծախսեր	3,293,503	3,194,084
Գնված էներգիայի արժեք	3,944,270	-
Հատուցումներ աշխատակիցներին	1,447,382	1,498,767
Այլ	363,754	51,299
	<u>9,048,909</u>	<u>4,744,150</u>

Գնված էլեկտրաէներգիայի արժեքը իրենից ներկայացնում է էլեկտրաէներգիայի կորստի գումարը, որն Շնկերությունը կրում է հաճախորդի կողմից պատվիրված էլեկտրաէներգիային անհրաժեշտ ծավալը փոխադրելիս: Նախկինում կորստի այդ ծախսը կրում էր հաճախորդը:

17 Այլ եկամուտ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	1,031,571	-
Վարձակալությունից եկամուտ	12,376	42,127
Հաշվեգրված տույժերից և տուգանքներից եկամուտ	47,513	315
Ակտիվների վաճառքից օգուտ	-	1,095,933
Այլ	139,293	138,159
	<u>1,230,753</u>	<u>1,276,534</u>

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 14-ում՝ Շնկերությունն ընթացիկ տարում դուրս է գրել չինական կապալառու Liaoning-Efacec Electrical Equipment Co.LTD-ի հետ կապված բոլոր դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը՝ հայցային վաղեմության ժամկետը լրանալու հետ կապված, որի արդյունքում ճանաչվել է գուտ եկամուտ՝ 1,031,571 հազար դրամի:

18 Վարչական և ընդհանուր ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հատուցումներ աշխատակիցներին	747,675	722,078
Չփոխհատոցվող հարկեր	33,537	149,522
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	67,804	93,511
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	58,292	52,810
Վառելիքի ծախս	16,798	22,393
Խորհրդատվական և աուդիտորական ծախսեր	10,666	9,661
Ներկայացուցչական և գործուղման ծախսեր	14,919	9,102
Այլ	90,063	91,958
	1,039,754	1,150,759

19 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ակտիվների արժեզրկում և դուրս գրում	166,212	73,633
Չփոխհատոցվող հարկեր	6,852	-
Վնասի փոխհատուցում	-	561,708
Այլ	95,475	33,405
	268,539	668,746

20 Ֆինանսական եկամուտ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Կարճաժամկետ բանկային ավանդներից տոկոսային եկամուտ	1,243,851	1,502,582
Վարկերի պայմանների վերափոխումից օգուտ	206,178	664,014
Բանկային հաշիվներից տոկոսակին եկամուտ	1,154	3,702
	1,451,183	2,170,298

21 Փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ չափվող ամորտիզացած արժեքով</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(3,176)	(1,325)
Ժամկետային ավանդներ	(129,764)	(62,911)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(20,630)	(24,258)
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող ամորտիզացված արժեքով</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	19,000,058	12,058,514
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	735,152	929,822
	<u>19,581,640</u>	<u>12,899,842</u>

22 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	-	-
Հետաձգված հարկ	742,706	66,308
	<u>742,706</u>	<u>66,308</u>

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյունավե տ հարկային դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ- ների)	<u>21,916,298</u>		<u>11,687,202</u>	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով (2021թ.՝ 18%)	3,944,934	18.0	2,103,696	18.0
(Զհարկվող եկամուտ)/ չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	<u>(3,202,228)</u>	<u>(14.6)</u>	<u>(2,037,388)</u>	<u>(17.4)</u>
Շահութահարկի գծով ծախս	<u>742,706</u>	<u>3.4</u>	<u>66,308</u>	<u>0.6</u>

23 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

23.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներ

Ղեկավարությունը կատարել է հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետների գնահատում: Ղեկավարության համոզմամբ գնահատված հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետներն էականորեն չեն տարբերվում այդ ակտիվների տնտեսական կյանքից: Եթե հիմնական միջոցների փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետները տարբերվեն գնահատումներից, ապա ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են էականորեն տարբերվել:

Հիմնական միջոցների փոխհատուցվող գումարի գնահատում

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 4-ում Ընկերությունը վերսկսել է Ագարակ-2 և Շինուհայր ենթակայանների վերակառուցման աշխատանքները: Չնայած ծրագրի հետ կապված նախկին խնդիրներին, ղեկավարությունը համարում է, որ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա չեն ակտիվների արժեզրկման հայտանիշներ: Ավելին, Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ ծրագիրը բարեհաջող կհասցնի ավարտին և ակտիվները կշահագործվեն իրենց նպատակային նշանակությամբ և կապահովեն բավարար տնտեսական օգուտներ: Հետևաբար, սույն ֆինանսական հաշվետվություններում չի ճանաչվել արժեզրկման կորուստ:

Իրական արժեքի գնահատում

Ղեկավարությունը կիրառում է գնահատման մեթոդ ֆինանսական գործիքների (որտեղ ակտիվ շուկայական գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու համար: Սա ենթադրում է գնահատումների և ենթադրությունների մշակում, որոնք կհամապատասխանեն շուկայի մասնակիցների կողմից գործիքի գնահատմանը: Ղեկավարությունն իր ենթադրությունները հիմնավորում է հնարավորինս դիտելի տվյալներով, բայց դրանք միշտ չեն հասանելի: Այդ դեպքում ղեկավարությունն օգտագործում է առկա լավագույն տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքները կարող են տարբեր լինել փաստացի գներից, որոնք կգործեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ «պարզած ձեռքի հեռավորության» պայմանով գործարքի արդյունքում:

Փոխառու միջոցների օգտագործման կանխատեսումներ

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 12-ում, Ընկերությունն ունի շինարարական պայմանագրերի ֆինանսավորման համար նպատակային կնքված փոխառության պայմանագրեր: Փոխառության միջոցների օգտագործումն ուղղակի կախված է

շինարարության ընթացքից: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը կատարում է կանխատեսումներ շինարարության ընթացքի և փոխառու միջոցների օգտագործման վերաբերյալ, ինչը երբեմն չի համապատասխանում փաստացի արդյունքներին: Արդյունքում, Ընկերությունը ստիպված է լինում յուրաքանչյուր տարի նոր համաձայնագրերով հետաձգել փոխառու միջոցների օգտագործման և հետևաբար դրանց մարելու ժամանակացույցը, ինչն անդրադառնում է փոխառության ամբողջական գրաֆիկի, հետևաբար նաև ֆինանսական ծախսերի և եկամուտների, ինչպես նաև կապիտալացվող փոխառության ծախսումների վրա:

Պաշարներ

Ղեկավարությունը գնահատում է պաշարների զուտ իրացման արժեքը՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ հասանելի ամենավստահելի ապացույցները: Այս պաշարների ապագա իրացման վրա կարող են ազդեցություն ունենալ ապագա տեխնոլոգիաները կամ շուկայով առաջնորդվող այլ փոփոխությունները:

24 Ֆինանսական գործիքներ

24.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

24.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներն ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,553,012	391,839
Ժամկետային ավանդներ	3,850,633	7,056,973
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,460,287	6,610,758
	<u>12,863,932</u>	<u>14,059,570</u>

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Անորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	79,480,833	99,053,345
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	8,722,439	3,356,218
	88,203,272	102,409,563

25 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային և տոկոսադրույքային ռիսկի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ֆինանսական գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության գործարքների հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության վարկերից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՓԲ-ով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկվում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացուլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական ղեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով:

Հոդված

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԲ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	40,191	9,458	-
Ժամկետային ավանդներ	583,271	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	82,813	35,639	-
	706,275	45,097	-

<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	29,647,434	39,368,693	3,592,776
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,905,979	752,564	-
	<u>32,553,413</u>	<u>40,121,257</u>	<u>3,592,776</u>
Զուտ արդյունք	<u>(31,847,138)</u>	<u>(40,076,160)</u>	<u>(3,592,776)</u>

Հոդված

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ՀՓԻ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտք	15,562	3,814	-
Ժամկետային ավանդներ	711,567	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,923	64,166	-
	<u>751,052</u>	<u>67,980</u>	<u>-</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Վարկեր և փոխառություններ	37,049,934	50,021,027	4,888,839
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,967,024	804,493	-
	<u>40,016,958</u>	<u>50,825,520</u>	<u>4,888,839</u>
Զուտ արդյունք	<u>(39,265,906)</u>	<u>(50,757,540)</u>	<u>(4,888,839)</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգայունությունը՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և ՀՓԻ-ի նկատմամբ դրամի 10% (2021թ.՝ 15%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2021թ.՝ 15%) դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2021թ.՝ 15%):

Դրամի արժևորումը ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և ՀՓԻ-ի նկատմամբ 10%-ով (2021թ.՝ 15%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

Հազար դրամ	Արտարժույթի ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.
ԱՄՆ դոլար	3,184,714	5,889,886
Եվրո	4,007,616	7,613,631
ՀՓԻ	359,278	733,326

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված վարկերի մնացորդներից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքներով փոխառու միջոցներ: Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույքով փոխառու միջոցներ:

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 12-ում 2022թ. հունվարի 1-ին Ընկերությունը անցում է կատարել Լոնդոնյան Միջբանկային Առաջարկի տոկոսադրույքի (LIBOR) նոր բազային դրույքաչափերին: Ընկերությունը կիրառել է SOFR-ի փոփոխությունը՝ օգտագործելով ՖՀՄՍ 9-ի *Գործնական նպատակահարմարությունը*, որը թույլ է տալիս փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը առաջընթաց՝ վերանայելով արդյունավետ տոկոսադրույքը: Նոր դրույքաչափին անցման արդյունքում վարկերի արդյունավետ տոկոսադրույքների փոփոխություն տեղի չի ունեցել: Վարկերի և փոխառությունների պայմանագրային և արդյունավետ տոկոսադրույքները ներկայացված են ծանոթագրություն 12-ում:

Ստորև ներկայացված զգայունության վերլուծությունն իրականացվել է տոկոսադրույքի 0.5%-ի (2021: 0.5%) փոփոխության համար: 0.5%-ը դեկավարության կողմից գնահատված տոկոսադրույքի հավանական փոփոխությունն է:

Եթե տոկոսադրույքը լիներ 0.5% բարձր/ցածր (2021թ. : 0.5% բարձր/ցածր), իսկ մյուս փոփոխականները մնային հաստատուն, ապա Ընկերության՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթը կնվազեր/կաճեր 339,649 հազար դրամով (2021թ. կնվազեր/կաճեր 194,718 հազար դրամով):

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը և ժամկետային ավանդները:

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

<i>Հազար դրամ</i>	<i>2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,553,012	391,839
Ժամկետային ավանդներ	3,850,633	7,056,973
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,457,994	6,610,230
	<u>12,861,639</u>	<u>14,059,042</u>

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է ավանդները տարբեր բանկերում և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Ընկերությունը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքի հատկանիշները: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերությունը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը. «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին նախորդող 48 ամսվա ընթացքում վաճառքի դիմաց ստացված վճարումների պատկերի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով այդ ժամանակամիջոցում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստները: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոնները, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա:

Ընկերությունը գնահատել է, որ ամենահամապատասխան գործոն են հանդիսանում հաճախորդների տեղակայման երկրների համախառն ներքին արդյունքը (ՀՆԱ) և գործազրկության մակարդակը, և ճշգրտում է կորուստների պատմական դրույքաչափերն այդ գործոններով պայմանավորված սպասվող փոփոխությունների չափով:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

Երբ հավանական չէ առևտրային դեբիտորական պարտքերի հավաքագրումը, դրանք դուրս են գրվում (ապաճանաչվում են): Հաշիվ-ապրանքագրի ամսաթվից հետո 180 օրվա ընթացքում վճարում չկատարելը և Ընկերության հետ այլընտրանքային վճարման վերաբերյալ համաձայնության չգալը համարվում է գումարի վերադարձման վերաբերյալ խելամիտ սպասումներ չունենալու համար հայտանիշ:

Ելնելով վերը նկարագրվածից՝ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, ժամկետային ավանդների և դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեն ճանաչվել ֆինանսական հաշվետվություններում, քանի որ դրանց գումարն աննշան է:

զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չզեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված

կլիներ մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2022թ.	Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	Վարկեր և փոխառություն ներ	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)</i>	<i>Անտոկոս</i>	<i>4.4%</i>	
Մինչև 6 ամիս	7,317,628	2,281,670	9,599,298
6 ամսից մինչև 1 տարի	1,404,811	1,988,237	3,393,048
1-5 տարի	-	56,888,182	56,888,182
Ավելի քան 5 տարի	-	40,407,634	40,407,634
	8,722,439	101,565,723	110,288,162
2021թ.	Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	Վարկեր և փոխառություն ներ	Ընդամենը
<i>Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)</i>	<i>Անտոկոս</i>	<i>4.3%</i>	
Մինչև 6 ամիս	1,106,990	2,415,151	3,522,141
6 ամսից մինչև 1 տարի	2,249,228	2,719,325	4,968,553
1-5 տարի	-	67,980,673	67,980,673
Ավելի քան 5 տարի	-	47,825,053	47,825,053
	3,356,218	120,940,202	124,296,420

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերը: Ընկերության դրամական միջոցները և առևտրային դեբիտորական պարտքերն գրեթե հավասար են անհրաժեշտ դրամական արտահոսքերին: Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերից դրամական հոսքերը պայմանագրով ենթակա են ստացման մեկ ամսվա ընթացքում:

26 Իրական արժեքի չափում

Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ,

որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

26.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ, որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները գրեթե հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին:

Իրական արժեքը որոշվել է՝ գեղջելով համապատասխան դրամական մրջոնների հոսքերը՝ օգտագործելով նմանատիպ գործիքների համար շուկայական տոկոսադրույքը: Այս դեպքում ամենագլխի փոփոխականը գեղջման տոկոսադրույքն է: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները դասակարգվում են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

27 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, ինչպես նաև փոխառու միջոցները, որոնք ներառում են վարկերը, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 12-ում:

Ղեկավարությունը գնահատում է Ընկերության կապիտալի պահանջները, որպեսզի ապահովի ընդհանուր ֆինանսավորման էֆեկտիվ կառուցվածք՝ խուսափելով չափազանց մեծ լծակավորումից (լեվերիջ): Հաշվի են առնվում Ընկերության վարկերի տարբեր դասերի ստորադասության մակարդակները: Ընկերությունը կառավարում է կապիտալի կառուցվածքը և դրանում ճշգրտումներ է կատարում՝ ելնելով տնտեսական պայմանների փոփոխություններից և համապատասխան ակտիվների հետ կապված ռիսկի բնույթից: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ ճշգրտելու նպատակով Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետիրոջը վճարվող շահաբաժնի գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետիրոջը, թողարկել նոր բաժնետոմսեր կամ վաճառել ակտիվները՝ պարտքը նվազեցնելու համար:

Ընկերությունը վերահսկում է կապիտալը՝ կիրառելով «գուտ պարտքի» և «սեփական կապիտալի» հարաբերակցությունը.

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	79,480,833	99,053,345
Հանած՝ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(7,460,287)	(6,610,758)
	<u>72,020,546</u>	<u>92,442,587</u>
<i>Սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	40,197,750	24,860,542
	<u>40,197,750</u>	<u>24,860,542</u>

Ջուտ պարտքի և սեփական կապիտալի
հարաբերակցության գործակից

1.79

3.72

28 Պարտավորվածություններ

28.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերությունը պայմանագիր է կնքել 21,649,135 հազար դրամ գումարի հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու նպատակով (2021թ.՝ 31,858,707 հազար դրամ):

29 Պայմանականություններ

29.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

29.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությունը հաճախակի ենթարկվում է փոփոխությունների, ինչը որոշ դեպքերում մեկնաբանությունների կարիք է առաջացնում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

29.3 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանություններն ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

30 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Ընկերության՝ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորություններում փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
հունվարի 1-ի դրությամբ	99,053,345	97,349,884
<i>Դրամային հոսքերից</i>		
Ստացված գումար	1,289,875	3,697,731
Մարումներ	(1,819,580)	(2,511,779)
Վճարված տոկոսներ	(3,418,892)	(3,140,790)
<i>Ոչ դրամային հոսքերից</i>		
Ավելացումներ	-	13,227,593
Պարտքի (հաշվանցում)/ավելացում	105,075	(33,275)
Պարտքի պայմանների փոփոխությունից օգուտ	(207,674)	(629,585)
Տոկոսի հաշվեգրում	3,478,742	3,152,080
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	(19,000,058)	(12,058,514)
դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	79,480,833	99,053,345

31 Կապակցված կողմեր

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը պատկանում է Ընկերության բաժնետոմսերի 100%, հետևաբար բոլոր պետական ձեռնարկությունները համարվում են Ընկերությանը կապակցված: Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

31.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը վերահսկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից՝ ի դեմս ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության:

31.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են:

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
Գործարքներ	ավարտված տարի	ավարտված տարի
<i>Բաժնետեր</i>		
Ստացված վարկեր	343,580	3,697,730
Տոկոսային ծախսի հաշվեգրում	1,654,087	1,312,664
<i>Հիմնական ղեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	94,522	96,422

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Մնացորդներ</i>		
<i>Բաժնետեր</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	46,664,232	58,480,224
<i>Հիմնական դեկավար անձնակազմ</i>		
Աշխատավարձի գծով պարտավորություններ	10,135	13,007